

Udskriftsdato: søndag den 11. januar 2026

VEJ nr 9608 af 28/08/2024 (Gældende)

Vejledning om registrering af faderskab og medmoderskab

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: Social-, Bolig- og Ældremin., j.nr. 2020-11670

Vejledning om registrering af faderskab og medmoderskab

(Til personregisterførerne)

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Registrering af faderskab og medmoderskab
 - 2.1. Kompetence
 - 2.2. Sagsgangen ved anmeldelse af barnets fødsel
3. Sager om registrering af faderskab og medmoderskab
 - 3.1. Registrering af faderskab til et barn født af en kvinde, der er gift med en mand
 - 3.2. Registrering af faderskab til et barn født af en ugift kvinde
 - 3.2.1. Digital selvbetjening ved indgivelse af en omsorgs- og ansvarserklæring
 - 3.2.2. Behandlingen af omsorgs- og ansvarserklæringer og erklæringer om registrering af faderskab, hvis barnet er dødfødt eller dør før fødselsregistreringen
 - 3.2.3. Omsorgs- og ansvarserklæringen
 - 3.2.4. Erklæring om registrering af faderskab, hvis barnet er dødfødt eller dør før fødselsregistreringen
 - 3.3. Registrering af faderskab eller medmoderskab på grundlag af en anerkendelse over for Familieretshuset inden barnets fødsel
 - 3.4. Registrering af medmoderskab til et barn født af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner
 - 3.5. Registrering af faderskab til et barn født af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner
 - 3.6. Registrering af medmoderskab til et barn født af en ugift kvinde
 - 3.6.1. Digital selvbetjening ved indgivelse af en omsorgs- og ansvarserklæring om medmoderskab
 - 3.6.2. Behandlingen af omsorgs- og ansvarserklæringer og erklæringer om registrering af medmoderskab
 - 3.6.3. Omsorgs- og ansvarserklæringen
 - 3.6.4. Erklæring om registrering af medmoderskab, hvis barnet er dødfødt eller dør før fødselsregistreringen
 - 3.7. Ændring af registrering af faderskab og medmoderskab
 - 3.8. Faderskab eller medmoderskab er ikke registreret inden 4 uger efter fødslen
 - 3.9. Tvivl om hvorvidt faderskab eller medmoderskab kan registreres
 - 3.10. Faderskab og medmoderskab for forældre, der har gennemført juridisk kønsskifte inden barnets fødsel

4. Dokumentation

5. Registrering af faderskab og medmoderskab er foreløbig i 6 måneder efter barnets fødsel

6. Forældremyndighed

7. Vejledning om børneloven

1. Indledning

Vejledningen beskriver personregisterførernes behandling af sager om registrering af faderskab og medmoderskab i forbindelse med registreringen af barnets fødsel. Vejledningen har ikke til hensigt at give en udtømmende beskrivelse af de processuelle og materielle krav til personregisterførernes behandling af disse sager. Det vil som udgangspunkt bero på en konkret og individuel vurdering, hvilke sagsbehandlingsskridt der i den konkrete sag er nødvendige og hensigtsmæssige.

Vejledningen er navnlig opdateret som følge af lov nr. 227 af 15. februar 2022 om ændring af børneloven, navneloven og forskellige andre love (Smidiggørelse af registrering af medmoderskab, fastsættelse af transpersoners forældreskab og navneændring for transpersoner m.v.), der i relation til børneloven træder i kraft den 2. september 2024, jf. bekendtgørelse om ikrafttrædelse af §§ 1, 3, 5 og 6 i lov om ændring af børneloven, navneloven og forskellige andre love (Smidiggørelse af registrering af medmoderskab, fastsættelse af transpersoners forældreskab og navneændring for transpersoner m.v.).

Denne vejledning anvendes fra den 2. september 2024 og erstatter vejledning nr. 9396 af 26. juni 2020 om registrering af faderskab og medmoderskab i forbindelse med anmeldelse af barnets fødsel.

Reglerne om registrering af faderskab og medmoderskab i forbindelse med barnets fødsel findes i kapitel 1 og 1 a i børneloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 772 af 7. august 2019.

Efter § 33 i børneloven er der fastsat administrative regler for behandlingen af sager om registrering af faderskab og medmoderskab i bekendtgørelse om registrering af faderskab og medmoderskab i forbindelse med registrering af barnets fødsel (registreringsbekendtgørelsen, omtalt som "bekendtgørelsen" i denne vejledning).

Bekendtgørelsen og vejledningen finder ikke anvendelse for børn, som er født før den 2. september 2024. For disse børn finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Endvidere henvises til vejledning om Familieretshusets behandling af sager om faderskab og medmoderskab.

Det er vigtigt at være opmærksom på, om der er sket ændringer af lovgivningen, som endnu ikke er afspejlet i vejledningen. Det er muligt at se, om der er sket ændringer af lovgivningen, og om der er udarbejdet nye vejledninger, på Retsinformations hjemmeside: retsinformation.dk.

Vejledningen finder ikke anvendelse for Grønland.

2. Registrering af faderskab og medmoderskab

2.1. Kompetence

Det fremgår af børneloven, at registrering af faderskab og medmoderskab i forbindelse med registreringen af barnets fødsel foretages af personregisterføreren.

Det er personregisterføreren i det sogn, hvortil barnets fødsel anmeldes, der foretager registreringen af faderskabet eller medmoderskabet. I de sønderjyske landsdele foretages registreringen af personregisterføreren i den kommune, hvortil barnets fødsel anmeldes. Dette fremgår af § 1 i bekendtgørelsen.

2.2. Sagsgangen ved anmeldelse af barnets fødsel

Det fremgår af § 1 i lov om anmeldelse af fødsler og dødsfald (lov nr. 225 af 31. maj 1968 med senere ændringer), at fødsler, der finder sted her i landet eller om bord i skibe eller luftfartøjer, hvis første ankomststed derefter er en dansk havn eller lufthavn, skal anmeldes til Den Digitale Kirkebog og CPR.

Efter § 2 i lov om anmeldelse af fødsler og dødsfald foretages anmeldelsen af en jordemoder, der har medvirket ved fødslen. Hvis en jordemoder ikke har medvirket, er det den eller dem, der har forældremyndigheden over barnet, der har pligt til at anmelde fødslen. Når jordemoderen eller forældremyndighedsindehaveren anmelder barnets fødsel, gives der oplysninger om moren og barnet. Derudover gives der normalt også oplysninger om barnets far eller medmor, dog forudsat at den anden forælder er kendt.

Fødslen registreres umiddelbart efter, at personregisterføreren har modtaget fødselsanmeldelsen. Når personregisterføreren modtager en fødselsanmeldelse, undersøger personregisterføreren samtidig med registreringen af fødslen, om den anden forælder til barnet kan registreres i forbindelse med registreringen af fødslen. Det drejer sig f.eks. om, hvorvidt moren er gift, eller om hun ikke er gift, men hun sammen med en mand eller kvinde har indgivet en omsorgs- og ansvarserklæring til personregisterføreren (se mere herom i punkt 3.1, 3.2, 3.4 og 3.6).

Hvis forældrene ikke indsender de nødvendige oplysninger, blanketter, herunder omsorgs- og ansvarserklæringen, m.v. til personregisterføreren inden 4 uger efter barnets fødsel, afslutter personregisterføreren sagen, selvom kun fødslen og oplysningerne om moren er blevet registreret. Personregisterføreren giver samtidig Familieretshuset meddelelse om, at der ikke er registreret et faderskab eller medmoderskab i forbindelse med registreringen af barnets fødsel, jf. punkt 3.8. Fristen på 4 uger fremgår af § 7, stk. 1, i børneloven.

Personregisterføreren skal dog ikke fremsende en sag til Familieretshuset, hvis det fremgår af CPR, at Familieretshuset eller familieretten har fastslået faderskabet eller medmoderskabet til barnet.

Når personregisterføreren sender en sag om faderskab eller medmoderskab til Familieretshuset, skal personregisterføreren afslutte registreringssagen og således ikke afvente Familieretshusets behandling af sagen om faderskab eller medmoderskab.

Hvis personregisterføreren efter videresendelsen af sagen modtager yderligere oplysninger om faderskabet eller medmoderskabet, f.eks. i form af en omsorgs- og ansvarserklæring, kan personregisterføreren ikke registrere manden eller kvinden som forælder til barnet. Dette skyldes, at personregisterførerens mulighed for at registrere faderskab og medmoderskab ophører, når sagen er sendt til Familieretshuset (se punkt 3.8). De nye oplysninger, som personregisterføreren har modtaget, skal derfor videresendes til Familieretshuset.

3. Sager om registrering af faderskab og medmoderskab

3.1. Registrering af faderskab til et barn født af en kvinde, der er gift med en mand

Efter § 1, stk. 1, i børneloven anses morens ægtemand som far til barnet. Det er uden betydning, om samlivet mellem ægtefællerne på fødselstidspunktet er eller har været ophævet. Forholdene i den periode, hvor moren blev gravid (konceptionsperioden), er ligeledes normalt uden betydning.

Registreringen af faderskabet foretages af personregisterføreren i forbindelse med registreringen af barnets fødsel. Inden registreringen af faderskabet skal personregisterføreren ved opslag i CPR undersøge, om ægteskabet bestod på det tidspunkt, hvor barnet blev født.

Der gælder tre undtagelser fra denne hovedregel. Disse er nævnt i § 1, stk. 2, nr. 1-3, i børneloven:

1) Hvis ægtefællerne på tidspunktet for barnets fødsel er separerede, kan ægtemanden ikke automatisk registreres som far til barnet. Separerede ægtefæller kan heller ikke få registreret faderskabet efter § 2 i børneloven ved at udfylde en omsorgs- og ansvarserklæring, da denne bestemmelse kun gælder, hvis moren er ugift. Manden må i disse tilfælde anerkende faderskabet over for Familieretshuset, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Dette kan som beskrevet i punkt 3.3 ske såvel før som efter barnets fødsel.

2) Har moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel haft en anden ægtefælle eller en registreret partner uden at være separeret, kan hendes nuværende ægtemand ikke automatisk registreres som far til barnet. Ægtemanden må i disse tilfælde anerkende faderskabet over for Familieretshuset, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Dette kan som beskrevet i punkt 3.3 ske både før og efter barnets fødsel.

3) Endelig følger det af § 1, stk. 2, nr. 3, i børneloven, at ægtemanden ikke registreres som far til barnet, hvis begge ægtefæller anmoder om, at der rejses faderskabssag. I praksis vil oplysning herom ikke foreligge for personregisterføreren på det tidspunkt, hvor personregisterføreren registrerer barnets fødsel og dermed automatisk registrerer ægtemanden som far til barnet. Hvis begge ægtefæller inden 4 uger efter fødslen anmoder om, at der rejses faderskabssag, sletter personregisterføreren registreringen af faderskabet, jf. bekendtgørelsens § 7 og punkt 3.7. Det er ikke tilstrækkeligt, at den ene af ægtefællerne anmoder om rejsning af faderskabssag. I sådanne tilfælde skal personregisterføreren lade ægtemanden forblive registreret som barnets far og videresende anmodningen om, at der rejses faderskabssag til Familieretshuset. Der gælder ikke særlige formkrav til ægtefællernes anmodning om rejsning af faderskabssag. Dette kan f.eks. fremgå af fødselspapirerne, eller ægtefællerne kan kontakte personregisterføreren herom.

Selvom ægtemanden er død før barnets fødsel, kan han registreres som far, hvis dødsfaldet er sket inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel, jf. § 1, stk. 3, i børneloven. Dette gælder dog ikke, hvis ægtefællerne på dødstidspunktet var separerede, hvis moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har haft en anden ægtefælle eller en registreret partner uden at være separeret, eller hvis moren anmoder om, at der rejses faderskabssag. Disse undtagelser fremgår af § 1, stk. 4, nr. 1-3, i børneloven og svarer til dem, der gælder, hvis ægtemanden ikke var død.

Efter bekendtgørelsens § 10 kan personregisterføreren anmode en part om at fremlægge anden dokumentation end den, der er nævnt i kapitel 1. Dette er beskrevet i punkt 4.

Hvis betingelserne i § 1 i børneloven er opfyldt, registrerer personregisterføreren faderskabet i overensstemmelse med reglerne om registrering i CPR.

Når registrering af en ægtemands faderskab er sket, sender personregisterføreren skriftlig meddelelse herom til forældrene eller til disses eventuelle dødsboer, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 2.

Registreringen er foreløbig i 6 måneder efter, at barnet er født, jf. § 5 i børneloven. Der henvises til punkt 5.

Da forældrene er gift med hinanden, medfører registreringen af faderskabet, at der automatisk er fælles forældremyndighed over barnet, jf. § 6, stk. 1, i forældreansvarsloven.

Registreres faderskabet ikke inden 4 uger efter barnets fødsel, sender personregisterføreren straks oplysninger om fødslen til Familieretshuset og afslutter registreringssagen, jf. punkt 3.8.

3.2. Registrering af faderskab til et barn født af en ugift kvinde

Efter § 2, stk. 1, i børneloven anses en mand som far til barnet, hvis han og moren, der er ugift, skriftligt erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Det er uden betydning, om den pågældende mand er gift med en anden. Registrering af faderskabet sker i forbindelse med registreringen af barnets fødsel på grundlag af en omsorgs- og ansvarserklæring.

Det fremgår af § 2, stk. 2, i børneloven, at hvis barnet er dødfødt eller dør, før registreringen af fødslen finder sted, kan en mand i forbindelse med registreringen af barnets fødsel registreres som far til barnet, hvis han og moren sammen skriftligt erklærer, at de ønsker ham registreret som far.

En omsorgs- og ansvarserklæring skal indgives til personregisterføreren ved digital selvbetjening på borger.dk. Der henvises til punkt 3.2.1. En erklæring om registrering af faderskab, hvis barnet er dødfødt eller dør inden fødselsregistreringen, indgives på en blanket. Der henvises til punkt 3.2.4.

3.2.1. Digital selvbetjening ved indgivelse af en omsorgs- og ansvarserklæring

En omsorgs- og ansvarserklæring indgives digitalt til personregisterføreren ved anvendelse af den digitale løsning, som By-, Land- og Kirkeministeriet stiller til rådighed (digital selvbetjening), jf. § 33 a, stk. 1, i børneloven.

Personregisterføreren afviser at modtage erklæringen, hvis den ikke er indgivet digitalt, medmindre der foreligger særlige forhold efter § 33 a, stk. 3, i børneloven, eller der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for myndigheden ved at modtage erklæringen på anden måde end digitalt, jf. efter § 33 a, stk. 4, i børneloven.

Den digitale erklæring skal underskrives af begge forældre med MitID.

Hvis personregisterføreren mener, at der foreligger særlige forhold, der gør, at forældrene ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal personregisterføreren efter § 33 a, stk. 3, i børneloven tilbyde, at erklæringen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening. Er dette tilfældet, skal omsorgs- og ansvarserklæringen indgives på en godkendt blanket, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 1, og § 11, nr. 1. Blanketten skal underskrives personligt af begge forældre, og underskrifterne skal være bekræftet af to vitterlighedsvidner eller en advokat, medmindre begge forældre underskriver blanketten ved møde hos personregisterføreren.

Det er personregisterføreren, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der skal i den forbindelse lægges vægt på forældrenes beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom personregisterføreren ud fra en helhedsvurdering af forældrene må bedømme, om forældrene vil kunne indgive erklæringen digitalt efter modtagelse af hjælp hertil. Vurderingen heraf vil normalt kunne foretages ved personregisterførerens umiddelbare kontakt med ansøgerne. Dette vil således som udgangspunkt kunne ske uden yderligere undersøgelser.

Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om forældre med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, forældre, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte forældre, forældre med psykiske lidelser, hjemløse m.v., hvor vejledning m.v. fra personregisterførerens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de nævnte forældre, der gør, at forældrene ikke kan ansøge digitalt. Tilsvarende vil der også være forældre fra de nævnte grupper, der kan ansøge digitalt, og derfor skal anvende den digitale selvbetjeningsløsning.

Særlige forhold vil eksempelvis også kunne foreligge, hvor en forælder er indsat i fængsel eller er institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor forælderen ikke kan indgive erklæringen digitalt.

Særlige forhold vil eksempelvis også foreligge, hvor en socialt udsat forælder ikke selv kan indgive erklæringen digitalt, og det ikke giver mening at forlange, at forælderen henvender sig eksempelvis på borgerservice eller biblioteket for at få hjælp til at indgive en digital erklæring. Der vil være situationer, hvor det er de sociale myndigheder, sagsbehandlere eller andre, der sørger for, at forælderen alligevel får indgivet erklæringen ved personligt fremmøde eller skriftligt i et fysisk dokument.

Også hvor der er tale om forældre med store sprogvanskeligheder, herunder forældre, der ikke behersker dansk eller andet sprog, der anvendes i selvbetjeningsløsningen, eller forældre med svær ordblindhed, kan personregisterføreren i det enkelte tilfælde vurdere, at der foreligger særlige forhold, der gør, at en anden kommunikationskanal end den digitale er bedst egnet.

En faderskabssag kan behandles i Danmark, selvom en af forældrene er udenlandsk statsborger med bopæl i udlandet. Personer med bopæl i udlandet kan ikke få MitID, medmindre de har et dansk personnummer enten på grund af tidligere bopælsregistrering i Danmark eller på grund af et tildelt administrativt personnummer. Det må anses for et særligt forhold, at de pågældende borgere ikke kan få MitID og derfor ikke kan anvende den digitale løsning. Forudsætningen for at få offentligt digital signatur (eksempelvis MitID) er, at borgeren er over 15 år, at borgeren har et dansk personnummer og dermed er registreret i CPR, og at borgeren kan legitimere sig fyldestgørende. Det bemærkes, at Færøerne har sit eget folkeregistreringssystem og ikke er en del af CPR, men at mange færinger har et personnummer på grund af tidligere ophold eller forbindelse til Danmark eller har et administrativt personnummer. Lov om Det Centrale Personregister er delvist sat i kraft for Grønland. En part, der bor i Grønland, er derfor i besiddelse af et dansk personnummer og kan få MitID.

Det forhold, at en omsorgs- og ansvarserklæring kun kan indgives til personregisterføreren i forbindelse med barnets fødsel, kan gøre det vanskeligt for en forælder, der er dansk statsborger med bopæl i udlandet, og som ikke har MitID, at indsende erklæringen digitalt. Dette kan også anses som et særligt forhold.

Ud over særlige forhold hos forældrene kan der også helt ekstraordinært forekomme situationer, hvor omstændighederne ved indsendelsen af erklæringen eller hos personregisterføreren gør, at der ikke kan ansøges digitalt. Der kan eksempelvis være tale om, at den digitale selvbetjeningsløsning ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil personregisterføreren eksempelvis kunne anvise forældrene en anden måde at indgive en omsorgs- og ansvarserklæring på, hvis det digitale selvbetjeningsystem er ude af drift. Personregisterføreren kan derefter efter § 33 a, stk. 4, i børneloven i sådanne helt ekstraordinære situationer undlade at afvise en erklæring, der ikke er indgivet digitalt. Der vil i sådanne tilfælde være tale om, at der ud fra en samlet vurdering er klare økonomiske fordele ved ikke at modtage erklæringen digitalt.

Ved administrationen af ordningen kan personregisterføreren informere forældrene om, hvordan de indgiver erklæringen m.v., herunder at forældrene risikerer, at sagen henvises til Familieretshuset, hvis indgivelse af omsorgs- og ansvarserklæringen bliver afvist under henvisning til, at den ikke er indgivet digitalt. Personregisterføreren skal være opmærksom på, om der foreligger særlige forhold.

Parterne skal fremsende visse dokumenter sammen med erklæringen. Det drejer sig især om eventuelle udenlandske dokumenter, for eksempel dokumentation for, at et eventuelt tidligere ægteskab er opløst ved skilsmisse eller dødsfald. Disse dokumenter skal i mange tilfælde indeholde bekræftelse fra myndighederne i det pågældende land på, at de er ægte. Disse dokumenter skal som udgangspunkt fremlægges

i original, fordi det skal være muligt for personregisterføreren at vurdere dokumenternes ægthed. Kravet om, at omsorgs- og ansvarserklæringen skal indgives digitalt, medfører ikke, at parterne også kan indgive alle bilag til erklæringen digitalt. Det vil fremgå af erklæringen, i hvilket omfang dokumenterne kan eller skal indgives digitalt, og i hvilket omfang dokumenterne skal fremlægges i original.

I forbindelse med fødselsforberedelserne eller senest i forbindelse med barnets fødsel vejleder jordemoderen eller lægen en ugift mor om, at en eventuel omsorgs- og ansvarserklæring skal indgives ved digital selvbetjening. Personregisterføreren kan også vejlede moren herom. Endvidere modtager moren et informationsbrev få dage efter fødslen, hvis hun har bopæl i Danmark.

Det fremgår af § 33 a, stk. 5, i børneloven, at en omsorgs- og ansvarserklæring anses for at være kommet frem til personregisterføreren, når den er tilgængelig for personregisterføreren, det vil sige fra det tidspunkt, hvor personregisterføreren har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af erklæringen. Det er således uden betydning, om eller hvornår personregisterføreren gør sig bekendt med indholdet af erklæringen.

En omsorgs- og ansvarserklæring vil normalt være tilgængelig for personregisterføreren på det tidspunkt, hvor personregisterføreren kan behandle eller læse erklæringen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i modtagelsessystemet eller i et datasystem. En erklæring, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, erklæringen er tilgængelig.

En omsorgs- og ansvarserklæring, der er tilgængelig i personregisterførerens system eksempelvis klokken 23:59 den 30. november, er således kommet frem den 30. november, uanset at personregisterføreren ikke fysisk gør sig bekendt med erklæringen på dette tidspunkt, der ligger uden for normal arbejdstid/åbningstid. Det kan med digital selvbetjening præcist registreres, hvornår en omsorgs- og ansvarserklæring er kommet frem.

Kan modtagelsestidspunktet for en digital omsorgs- og ansvarserklæring ikke fastlægges som følge af problemer med personregisterførerens it-system eller andre lignende problemer, må erklæringen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor erklæringen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

Hvis borgeren er undtaget fra kravet om anvendelse af digital selvbetjening og derfor indgiver erklæringen på en godkendt blanket, er det vigtigt, at personregisterføreren datostempler erklæringen korrekt på modtagelsesdagen. Hvis en ikke-digital erklæring modtages i personregisterførerens åbningstid, anses den for at være modtaget denne dag. Modtages den ikke-digitale erklæring efter ophør af åbningstiden, anses blanketten normalt som modtaget første hverdag derefter.

3.2.2. Behandlingen af omsorgs- og ansvarserklæringer og erklæringer om registrering af faderskab, hvis barnet er dødfødt eller dør før fødselsregistreringen

Når forældre afgiver en omsorgs- og ansvarserklæring til personregisterføreren (uanset om dette sker digitalt eller på en blanket), eller når forældre via en blanket afgiver en erklæring om registrering af faderskab, hvis barnet er dødfødt eller dør før fødselsregistreringen, kræves der ikke personligt møde. I tilfælde, hvor registreringen af faderskabet sker via en blanket, kan forældrene dog vælge at underskrive erklæringen ved møde hos personregisterføreren.

Hvis betingelserne i § 2 i børneloven er opfyldt, registrerer personregisterføreren faderskabet i overensstemmelse med reglerne om registrering i CPR.

Fremkommer omsorgs- og ansvarserklæringen eller erklæringen om registrering af faderskab, hvis barnet er dødfødt eller dør før fødselsregistreringen, senere end 4 uger efter barnets fødsel, skal forældrene henvises til at anerkende faderskabet over for Familieretshuset (se punkt 2.2 og 3.8).

Der gælder to undtagelser fra hovedreglerne i § 2 i børneloven. Disse undtagelser er nævnt i § 2, stk. 3, i børneloven:

1) Hvis moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har haft en anden ægtefælle eller registreret partner uden at være separeret, kan faderskabet ikke registreres på baggrund af en omsorgs- og ansvarserklæring eller en erklæring om registrering af faderskab. Denne undtagelse svarer til, hvad der gælder for ægtemænd, og er nærmere omtalt i punkt 3.1. Registrering kan derimod godt ske, selvom moren i perioden har boet sammen med en anden mand eller kvinde. Det afgørende er, at de ikke har været gift.

2) Faderskabet kan heller ikke registreres på baggrund af en omsorgs- og ansvarserklæring eller en erklæring om registrering af faderskab, der er afgivet af forældrene over for personregisterføreren, hvis en eller begge forældre på tidspunktet for erklæringen er umyndig eller under værgemål.

Hvis erklæringen ikke er korrekt udfyldt, skal personregisterføreren bede parterne om at berigtige erklæringen. Er dateringen af omsorgs- og ansvarserklæringen sket længe før barnets fødsel, f.eks. et år inden fødslen, bør personregisterføreren sikre sig, at forældrene stadig sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet, f.eks. ved skriftligt at kontakte forældrene og bede dem bekræfte erklæringen.

I forbindelse med registrering i CPR anføres datoen for personregisterførerens modtagelse af omsorgs- og ansvarserklæringen eller erklæringen om registrering af faderskab. Personregisterføreren påser samtidig, at erklæringen er korrekt udfyldt. Er dette ikke tilfældet, følges fremgangsmåden, der er beskrevet i punkt 3.9. Der udstedes personattest for barnet med begge forældrene i forældrerubrikken. Personregisterføreren udleverer samtidig en bekræftelse på modtagelse af en digitalt indgivet omsorgs- og ansvarserklæring, en kopi af en på blanket indgivet omsorgs- og ansvarserklæring eller en kopi af erklæringen om registrering af faderskab med påtegning om, at faderskabet er registreret.

Efter bekendtgørelsens § 10 kan personregisterføreren anmode en part om at fremlægge anden dokumentation end den, der er nævnt i kapitel 1. Dette er beskrevet i punkt 4.

Registreringen af et faderskab er foreløbig i 6 måneder efter, at barnet er født, jf. § 5 i børneloven. Der henvises til punkt 5.

Registreres faderskabet ikke inden 4 uger efter barnets fødsel, sender personregisterføreren straks oplysninger om fødslen til Familieretshuset og afslutter registreringssagen, jf. punkt 3.8.

3.2.3. Omsorgs- og ansvarserklæringen

En omsorgs- og ansvarserklæring skal indeholde oplysninger om følgende: Farens og morens navn, CPR-nr., adresse, postnummer, by, land, telefonnummer og eventuel e-mailadresse. Ved forældrenes underskrift (enten med MitID eller ved underskrift på blanket) erklærer forældrene, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Endvidere erklærer de, at de er bekendt med retsvirkningerne af afgivelse af erklæringen. Omsorgs- og ansvarserklæringen indeholder en vejledning om disse retsvirkninger. Det fremgår bl.a., at forældrene får fælles forældremyndighed, jf. punkt 6. Ønsker forældrene yderligere vejledning om forældremyndighed, henvises de til at kontakte Familieretshuset.

Derudover erklærer moren, at hun ikke inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har haft en anden ægtefælle eller registreret partner uden at være separeret.

Er der tvivl om, hvorvidt forældrene har forstået retsvirkningerne af afgivelse af erklæringen, kan faderskabet ikke registreres. Se nærmere herom i punkt 3.9.

En omsorgs- og ansvarserklæring kan anvendes i flere situationer. Hovedanvendelsesområdet for erklæringen er, at ugifte par kan indgive den digitalt eller på en blanket til personregisterføreren i forbindelse med fødselsanmeldelsen, hvorefter registrering af faderskabet kan ske i overensstemmelse med de regler, der er omtalt ovenfor.

Erklæringen kan imidlertid også anvendes, hvis forældrene har valgt at anerkende faderskabet over for Familieretshuset inden barnets fødsel. Denne situation er nærmere omtalt i punkt 3.3. Endelig kan erklæringen anvendes i forbindelse med anerkendelse af et faderskab over for Familieretshuset eller familieretten efter barnets fødsel.

3.2.4. Erklæring om registrering af faderskab, hvis barnet er dødfødt eller dør inden fødselsregistreringen

Erklæring om registrering af faderskab, hvis barnet er dødfødt eller dør inden fødselsregistreringen afgives skriftligt på en godkendt blanket, jf. bekendtgørelsens § 11, nr. 3.

Erklæringen skal indeholde oplysninger om følgende: Farens og morens navn, CPR-nr., adresse, postnummer, by, land, telefonnummer og eventuel e-mailadresse. Blanketten skal være underskrevet af begge forældre. Ved deres underskrift erklærer moren sammen med manden, at de ønsker ham registreret som barnets far. Endvidere erklærer de, at de er bekendt med retsvirkningerne af afgivelse af erklæringen. På blankettens bagside er optrykt en vejledning om disse retsvirkninger. Ønsker forældrene yderligere vejledning, henvises de til at kontakte Familieretshuset, jf. punkt 7.

Faderskabet kan som oven for nævnt ikke registreres på baggrund af en erklæring om registrering af faderskab, hvis moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har haft en anden ægtefælle eller registreret partner uden at være separeret. Personregisterføreren bør derfor være opmærksom på, at moren på fødselsanmeldelsen har besvaret dette spørgsmål benægtende.

Er der tvivl om, hvorvidt forældrene har forstået retsvirkningerne af afgivelse af erklæringen, kan faderskabet ikke registreres. Se nærmere herom i punkt 3.9.

Forældrenes underskrifter og dateringens rigtighed skal være bekræftet af en advokat eller to vitterlighedsvidner, medmindre begge forældre underskriver blanketten ved møde hos personregisterføreren.

Erklæringen om registrering af faderskab kan kun anvendes, hvis barnet er dødfødt eller dør, før registreringen af fødslen har fundet sted, og erklæringen kan kun afgives over for personregisterføreren i forbindelse med registreringen af barnets fødsel. Hvis barnet er dødt, og faderskabet ikke registreres i forbindelse med barnets fødsel, skal personregisterføreren give Familieretshuset meddelelse herom, hvis moren eller nogen, som har retlig interesse i, at faderskabet fastslås, anmoder om det.

Hvis registreringen sker på baggrund af en erklæring om registrering af faderskab, skal der vedlægges en dødsattest for barnet, medmindre dødsfaldet fremgår af CPR.

3.3. Registrering af faderskab eller medmoderskab på grundlag af en anerkendelse over for Familieretshuset inden barnets fødsel

Forældre kan vælge at anerkende et faderskab eller medmoderskab over for Familieretshuset inden barnets fødsel. Reglerne herom findes i § 14 i børneloven.

Efter lovens §§ 3 og 3 c kan et faderskab eller et moderskab registreres af personregisterføreren i forbindelse med registreringen af barnets fødsel, hvis faderskabet eller medmoderskabet er anerkendt over

for Familieretshuset inden fødslen. Faderskab kan inden fødslen anerkendes over for Familieretshuset efter § 14, stk. 1, stk. 2, nr. 1, eller § 14, stk. 4, nr. 1, i børneloven. Medmoderskab kan anerkendes efter § 14, stk. 1, i børneloven. Ved afslutningen af sagen hos Familieretshuset får forældrene udleveret dokumentation for anerkendelsen af faderskabet eller medmoderskabet. Denne dokumentation skal indgives til personregisterføreren, når fødslen senere anmeldes.

Anerkendelse af faderskab eller medmoderskab før barnets fødsel kan ske ved en omsorgs- og ansvarserklæring til Familieretshuset. Er der tale om anerkendelse af et faderskab, kan forældrene imidlertid også have valgt at anerkende faderskabet over for Familieretshuset uden at afgive en omsorgs- og ansvarserklæring. Det kan bl.a. være tilfældet i en situation, hvor ingen af forældrene bestrider, at det er deres fælles barn, men hvor de ikke agter sammen at tage sig af barnet. I disse tilfælde får forældrene ikke automatisk fælles forældremyndighed, jf. punkt 6.

Personregisterføreren lægger anerkendelsen over for Familieretshuset til grund for registrering af faderskabet eller medmoderskabet i forbindelse med registreringen af fødslen. Dette gælder også, selvom barnet er dødfødt eller dør inden fødselsregistreringen.

Efter bekendtgørelsens § 5 skal der ved registreringen fremlægges et af følgende dokumenter, der skal være påtegnet af Familieretshuset:

- 1) En digitalt indgivet omsorgs- og ansvarserklæring.
- 2) En blanket med en omsorgs- og ansvarserklæring, jf. § 11, nr. 1 eller 2.
- 3) En digitalt indgivet anerkendelse af faderskab eller medmoderskab eller en blanket om anerkendelse af faderskab eller medmoderskab, jf. § 11, nr. 5 eller 6. Efter bekendtgørelsens § 10 kan personregisterføreren anmode en part om at fremlægge anden dokumentation end den, der er nævnt i bekendtgørelsens kapitel 1, herunder § 5. Disse dokumenter kan også i nogle tilfælde være udenlandske dokumenter. Se mere herom i punkt 4.

Efter registreringen sender personregisterføreren meddelelse om registreringen til forældrene eller til disse eventuelle dødsboer.

En registrering af et faderskab eller medmoderskab er foreløbig i 6 måneder efter, at barnet er født, jf. § 5 i børneloven. Der henvises til punkt 5.

3.4. Registrering af medmoderskab til et barn født af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner

Efter § 3 a, stk. 1, i børneloven anses morens kvindelige ægtefælle som medmor til barnet. Det er uden betydning, om samlivet mellem ægtefællerne på fødselstidspunktet er eller har været ophævet. Forholdene i den periode, hvor moren blev gravid (konceptionsperioden), er ligeledes normalt uden betydning.

§ 3 a i børneloven finder tilsvarende anvendelse, hvis moren på fødselstidspunktet havde en registreret partner. I det følgende omfatter ægteskab og ægtefælle således også registreret partnerskab og registreret partner.

Registreringen af medmoderskabet foretages af personregisterføreren i forbindelse med registreringen af barnets fødsel. Efter bekendtgørelsens § 2 sker registrering af medmoderskab efter § 3 a i børneloven på grundlag af oplysninger i fødselsanmeldelsen og oplysninger om ægteskab eller registreret partnerskab. Inden registreringen af medmoderskabet skal personregisterføreren således sikre sig, at ægteskabet bestod på det tidspunkt, hvor barnet blev født.

Der gælder 4 undtagelser fra denne hovedregel. Disse er nævnt i § 3 a, stk. 2, nr. 1-4, i børneloven:

1) Hvis ægtefællerne på tidspunktet for barnets fødsel er separerede, kan ægtefællen ikke automatisk registreres som medmor til barnet. Separerede ægtefæller kan heller ikke få registreret medmoderskabet efter § 2 i børneloven ved at udfylde en omsorgs- og ansvarserklæring, da denne bestemmelse kun gælder, hvis moren er ugift. Ægtefællen må i disse tilfælde anerkende medmoderskabet over for Familieretshuset, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Dette kan som beskrevet i punkt 3.3 ske såvel før som efter barnets fødsel.

2) Har moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel haft en anden ægtefælle eller en registreret partner uden at være separeret, kan hendes nuværende ægtefælle ikke automatisk registreres som medmor til barnet. Ægtefællen må i disse tilfælde anerkende medmoderskabet over for Familieretshuset, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Dette kan som beskrevet i punkt 3.3 ske både før og efter barnets fødsel.

3) Hvis moren er blevet behandlet med assisteret reproduktion eller insemineret med en kendt mands sæd, og betingelserne i lovens § 27 a, stk. 1 eller 3, for at anse denne mand som far er opfyldt, kan morens ægtefælle ikke registreres som medmor til barnet. Denne situation opstår, når moren og hendes kvindelige ægtefælle har aftalt med en af dem kendt sæddonor, at han skal være far til barnet (se punkt 3.5).

4) Endelig følger det af § 3 a, stk. 2, nr. 3, i børneloven, at ægtefællen ikke registreres som medmor til barnet, hvis begge ægtefæller anmoder om, at der rejses sag om faderskab eller medmoderskab. I praksis vil oplysning herom ikke foreligge for personregisterføreren på det tidspunkt, hvor personregisterføreren registrerer barnets fødsel og dermed automatisk registrerer ægtefællen som medmor til barnet. Hvis begge ægtefæller inden 4 uger efter fødslen anmoder om, at der rejses sag om medmoderskab, sletter personregisterføreren registreringen af medmoderskabet, jf. bekendtgørelsens § 7 og vejledningens punkt 3.7. Det er ikke tilstrækkeligt, at den ene af ægtefællerne anmoder om rejsning af faderskabs- eller medmoderskabssag. I sådanne tilfælde skal personregisterføreren lade ægtefællen forblive registreret som barnets medmor, og videresende anmodningen om, at der rejses sag om medmoderskab til Familieretshuset. Der gælder ikke særlige formkrav til ægtefællernes anmodning om rejsning af sag om medmoderskab. Dette kan f.eks. fremgå af fødselspapirerne, eller ægtefællerne kan kontakte personregisterføreren herom.

Selvom ægtefællen er død før barnets fødsel, kan hun registreres som medmor, hvis dødsfaldet er sket inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel, jf. § 3 a, stk. 3, i børneloven. Dette gælder dog ikke, hvis ægtefællerne på dødstidspunktet var separerede, hvis moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har haft en anden ægtefælle uden at være separeret, eller hvis moren anmoder om, at der rejses sag om faderskab og medmoderskab. Disse undtagelser fremgår af § 3 a, stk. 4, nr. 1-3, i børneloven og svarer til dem, der gælder, hvis ægtefællen ikke var død.

Efter bekendtgørelsens § 10 kan personregisterføreren anmode en part om at fremlægge anden dokumentation end den, der er nævnt i bekendtgørelsens kapitel 1, herunder § 2, f.eks. for morens civilstand. Disse dokumenter kan i nogle tilfælde være udenlandske dokumenter. Dette er beskrevet i punkt 4.

Hvis betingelserne i § 3 a i børneloven er opfyldt, registrerer personregisterføreren medmoderskabet i overensstemmelse med reglerne om registrering i CPR.

Når registrering af en ægtefællens eller registreret partners medmoderskab er sket, sender personregisterføreren skriftlig meddelelse herom til forældrene eller til disses eventuelle dødsboer, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 2.

Registreringen er foreløbig i 6 måneder efter, at barnet er født, jf. § 5 i børneloven. Der henvises til punkt 5.

Da forældrene er gift med hinanden, medfører registreringen af medmoderskabet, at der automatisk er fælles forældremyndighed over barnet, jf. § 6, stk. 1, i forældreansvarsloven.

Registreres medmoderskabet ikke inden 4 uger efter barnets fødsel, sender personregisterføreren straks oplysninger om fødslen til Familieretshuset og afslutter registreringsagen, jf. punkt 3.8.

3.5. Registrering af faderskab til et barn født af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner

Efter § 1 a i børneloven kan en kendt sæddonors faderskab til et barn født af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner, registreres af personregisterføreren i forbindelse med registreringen af barnets fødsel, hvis betingelserne i § 27 a, stk. 1 eller 3, i børneloven er opfyldt, jf. dog § 1 a, stk. 3, i børneloven. Dette gælder også, selvom sæddonoren er død før barnets fødsel, men efter at moren har modtaget behandling med assisteret reproduktion eller er blevet insemineret, jf. § 1 a, stk. 2, i børneloven.

En kendt sæddonor er en mand, som har doneret sæden til netop den omhandlede kvinde. Det vil eksempelvis kunne være en ven eller bekendt af parret, der har doneret sæden uden om sundhedsvæsenet.

Faderskab efter § 1 a i børneloven registreres på grundlag af en blanket med samtykke til behandling med assisteret reproduktion og erklæring om faderskab eller en blanket om samtykke til insemination uden deltagelse af en sundhedsperson og erklæring om faderskab, jf. bekendtgørelsens § 11, nr. 7 og 8. Blanket med samtykke til behandling med assisteret reproduktion og erklæring om faderskab og blanket med samtykke til insemination uden deltagelse af en sundhedsperson og erklæring om faderskab skal være underskrevet af begge forældre og morens kvindelige ægtefælle eller registrerede partner. Underskrifterne og dateringens rigtighed skal være bekræftet af en advokat eller to vitterlighedsvidner. Dette gælder dog ikke, hvis blanketten er underskrevet ved møde hos en sundhedsperson eller indsendt digitalt til Familieretshuset. "Sundhedsperson" skal i denne forbindelse forstås i overensstemmelse med lov om assisteret reproduktion i forbindelse med behandling, diagnostik og forskning m.v.

Blanket med samtykke til behandling med assisteret reproduktion og erklæring om faderskab skal være påtegnet af en sundhedsperson, og blanket om samtykke til insemination uden deltagelse af en sundhedsperson og erklæring om faderskab skal være påtegnet af Familieretshuset. Personregisterføreren lægger de påtegnede blanketter til grund for registrering af faderskabet. Den fremlagte blanket opbevares i embedets arkiv i 30 år. Der henvises til bekendtgørelsens § 6.

Registreringen af faderskabet kan kun ske inden for 4 uger efter barnets fødsel.

Da moren i situationer omfattet af § 1 a i børneloven har en kvindelig ægtefælle eller en registreret partner, registrerer personregisterføreren efter lovens § 3 a som udgangspunkt ægtefællen eller den registrerede partner som medmor til barnet på grundlag af kvindens ægteskab eller registrerede partnerskab med moren.

Fremlægges ovennævnte dokumentation for faderskab for personregisterføreren, ændrer personregisterføreren registreringen og registrerer manden som barnets far. Dette forudsætter dog, at personregisterføreren modtager dokumentation inden 4 uger efter fødslen. Modtager personregisterføreren først senere dokumentationen, forelægger personregisterføreren sagen for Familieretshuset. I så fald forbliver morens ægtefælle eller registrerede partner registreret som medmor til barnet, indtil Familieretshuset bestemmer andet. Der henvises til bekendtgørelsens §§ 7 og 8.

Hvis parterne sender dokumentation for faderskab efter § 1 a i børneloven til personregisterføreren inden fødslen, har personregisterføreren mulighed for allerede ved fødselsregistreringen at registrere sæddonor

som barnets far. Dette forudsætter dog, at personregisterføreren ved fødselsregistreringen er opmærksom på dokumentationen for faderskabet.

Efter registreringen af faderskabet sender personregisterføreren meddelelse om registreringen til faren, moren og morens ægtefælle eller registrerede partner eller til disses eventuelle dødsboer. Personregisterføreren indberetter samtidig faderskabet til Det Centrale Personregister.

Efter bekendtgørelsens § 10 kan personregisterføreren anmode en part om at fremlægge anden dokumentation end den, der er nævnt i kapitel 1. Dette er beskrevet i punkt 4.

Det fremgår af § 1 a, stk. 3, i børneloven, at personregisterføreren ikke kan registrere faderskabet i følgende situationer:

- 1) Moren har inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel været gift eller registreret partner med en anden end den kvinde, der har givet samtykke efter § 27 eller § 27 a, stk. 1 eller 3, i børneloven uden at være separeret.
- 2) En af de tre parter, der er omfattet af § 27 a i børneloven, anmoder om, at der rejses sag om faderskab eller medmoderskab. Det drejer sig om sæddonoren, moren og morens kvindelige ægtefælle eller registrerede partner.

Det er ikke til hinder for registreringen af faderskab efter § 1 a i børneloven, at en anden mand har haft seksuelt forhold til moren i den periode, hvor hun blev gravid. En sådan mand vil, når særlige betingelser er opfyldt, kunne få efterprøvet, om han er barnets far, jf. § 6 i børneloven. Endvidere har forældrene efter § 5 i børneloven mulighed for at rejse faderskabssag eller medmoderskabssag over for Familieretshuset. Der henvises til punkt 5.

Registrering af faderskab efter lovens § 1 a medfører, at forældrene automatisk får fælles forældremyndighed, jf. forældreansvarslovens § 7, stk. 1, nr. 3.

Registreringen er foreløbig i 6 måneder efter, at barnet er født, jf. § 5 i børneloven. Der henvises til punkt 5.

Om baggrunden for registreringen af sæddonor som far i disse situationer henvises til punkt 10 i vejledning om Familieretshusets behandling af sager om faderskab og medmoderskab.

3.6. Registrering af medmoderskab til et barn født af en ugift kvinde

Efter § 3 b i børneloven anses en kvinde som medmoder til et barn, hvis hun sammen med den ugifte mor skriftligt erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Registrering af medmoderskabet sker i forbindelse med registreringen af barnets fødsel ved en omsorgs- og ansvarserklæring. Det er uden betydning, om den pågældende kvinde (medmoren) er gift med en anden. Registreringen af medmoderskabet foretages af personregisterføreren i forbindelse med registreringen af barnets fødsel på grundlag af en omsorgs- og ansvarserklæring.

Om indgivelse af en omsorgs- og ansvarserklæring henvises til punkt 3.6.1.

Er barnet dødfødt, eller dør barnet, før registreringen af fødslen finder sted, kan der ikke afgives en omsorgs- og ansvarserklæring, men en kvinde kan i forbindelse med registreringen af barnets fødsel registreres som medmor til barnet efter § 3 b, stk. 2, i børneloven, hvis hun og moren sammen skriftligt erklærer, at de ønsker hende registreret som medmor. En erklæring om registrering af medmoderskab, hvis barnet er dødfødt eller dør inden fødselsregistreringen, indgives på en blanket. Begge forældre skal underskrive blanketten, og deres underskrifter og dateringens rigtighed skal være bekræftet af en

advokat eller to vitterlighedsvidner, medmindre begge forældre underskriver blanketten ved møde hos personregisterføreren. Der henvises til bekendtgørelsens § 4 og § 11, nr. 4, samt til punkt 3.2.4.

3.6.1. Digital selvbetjening ved indgivelse af en omsorgs- og ansvarserklæring om medmoderskab

En omsorgs- og ansvarserklæring skal indgives digitalt til personregisterføreren ved anvendelse af den digitale løsning, som By-, Land- og Kirkeministeriet stiller til rådighed (digital selvbetjening), jf. § 33 a, stk. 1, i børneloven.

Personregisterføreren afviser at modtage en erklæring, hvis den ikke er indgivet digitalt, medmindre der foreligger særlige forhold efter § 33 a, stk. 3, i børneloven, eller der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for myndigheden ved at modtage erklæringen på anden måde end digitalt, jf. efter § 33 a, stk. 4, i børneloven.

Den digitale erklæring skal underskrives af begge forældre med MitID.

Om afvisning af erklæringer, der ikke er indgivet digitalt, og om tidspunktet for personregisterførerens modtagelse af en digital eller ikke-digital erklæring henvises til punkt 3.2.1.

Skal en erklæring ikke indgives digitalt, skal erklæringen indgives på en godkendt blanket, jf. bekendtgørelsens § 4 og § 11, nr. 4. Blanketten skal underskrives personligt af begge forældre, og underskrifterne skal være bekræftet af to vitterlighedsvidner eller en advokat, medmindre begge forældre underskriver blanketten ved møde hos personregisterføreren.

3.6.2. Behandlingen af omsorgs- og ansvarserklæringer og erklæringer om registrering af medmoderskab, hvis barnet er dødfødt eller dør inden fødselsregistreringen

Når forældre afgiver en omsorgs- og ansvarserklæring til personregisterføreren (uanset om dette sker digitalt eller på en blanket), eller når forældre via en blanket afgiver en erklæring om registrering af medmoderskab, hvis barnet er dødfødt eller dør inden fødselsregistreringen, kræves der ikke personligt møde. I tilfælde, hvor registreringen af medmoderskabet sker via en blanket, kan forældrene dog vælge at underskrive erklæringen ved møde for personregisterføreren.

Hvis erklæringen ikke er korrekt udfyldt, skal personregisterføreren bede parterne om at berigtige erklæringen. Er dateringen af omsorgs- og ansvarserklæringen sket længe før barnets fødsel, f.eks. et år inden fødslen, bør personregisterføreren sikre sig, at forældrene stadig sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet, f.eks. ved skriftligt at kontakte forældrene og bede dem bekræfte erklæringen.

Om omsorgs- og ansvarserklæringer henvises til punkt 3.2.3, og om erklæring om registrering af medmoderskab, hvis barnet er dødfødt eller dør inden fødselsregistreringen, henvises til punkt 3.2.4.

Hvis betingelserne i § 3 b i børneloven er opfyldt, registrerer personregisterføreren medmoderskabet i overensstemmelse med reglerne om registrering i CPR.

Indgives erklæringen senere end 4 uger efter barnets fødsel, videresender personregisterføreren erklæringen til Familieretshuset således, at forældrene kan anerkende medmoderskabet der (se punkt 2.2 og 3.8).

I følgende tre situationer kan personregisterføreren ikke registrere medmoderskabet på baggrund af en omsorgs- og ansvarserklæring eller en erklæring om registrering af medmoderskab, hvis barnet er dødfødt eller dør inden fødselsregistreringen, jf. § 3 b, stk. 3, i børneloven:

1) Hvis moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har været gift eller registreret partner med en anden mand eller kvinde uden at være separeret, kan medmoderskabet ikke registreres på

baggrund af en omsorgs- og ansvarserklæring eller en erklæring om registrering af medmoderskab, hvis barnet er dødfødt eller dør inden fødselsregistreringen. Registrering kan derimod godt ske, selvom moren i perioden har boet sammen med en anden mand eller kvinde. Det afgørende er, at de ikke har været gift.

2) Hvis moren er blevet behandlet med assisteret reproduktion eller insemineret med en kendt mands sæd, og betingelserne i lovens § 27 a, stk. 1 eller 3, for at anse denne mand som far er opfyldt, kan morens ægtefælle ikke registreres som medmor til barnet. Denne situation opstår, når moren og hendes kvindelige ægtefælle har aftalt med en af dem kendt sæddonor, at han skal være far til barnet (se punkt 3.5).

3) Medmoderskabet kan heller ikke registreres på baggrund af en omsorgs- og ansvarserklæring eller en erklæring om registrering af medmoderskab, hvis en eller begge forældre på tidspunktet for erklæringen er umyndig eller under værgemål.

I forbindelse med registrering i CPR anføres datoen for personregisterførerens modtagelse af omsorgs- og ansvarserklæringen eller erklæringen om registrering af medmoderskab, hvis barnet er dødfødt eller dør inden fødselsregistreringen. Personregisterføreren påser samtidig, at erklæringen er korrekt udfyldt. Er dette ikke tilfældet, følges fremgangsmåden, der er beskrevet i punkt 3.9. Der udstedes personattest for barnet med begge forældrene i forældrerubrikken. Personregisterføreren udleverer samtidig en bekræftelse på modtagelse af en digitalt indgivet omsorgs- og ansvarserklæring, en kopi af en på blanket indgivet omsorgs- og ansvarserklæring eller en kopi af erklæringen om registrering af medmoderskab, hvis barnet er dødfødt eller dør inden fødselsregistreringen, til forældrene med påtegning om, at medmoderskab er registreret.

Efter bekendtgørelsens § 10 kan personregisterføreren anmode en part om at fremlægge anden dokumentation end den, der er nævnt i kapitel 1. Dette er beskrevet i punkt 4.

Registreringen er foreløbig i 6 måneder efter, at barnet er født, jf. § 5 i børneloven. Der henvises til punkt 5.

Registreres medmoderskabet ikke inden 4 uger efter barnets fødsel, sender personregisterføreren straks oplysninger om fødslen til Familieretshuset og afslutter registreringssagen, jf. punkt 3.8.

3.6.3. Omsorgs- og ansvarserklæringen

Der henvises til punkt 3.2.3.

3.6.4. Erklæring om registrering af medmoderskab, hvis barnet er dødfødt eller død kort efter fødslen

Der henvises til punkt 3.2.4.

3.7. Ændring af registrering af faderskab og medmoderskab

Er faderskab eller medmoderskab ikke registreret korrekt i overensstemmelse med kapitel 1 og 1 a i børneloven, kan personregisterføreren efter bekendtgørelsens § 7 ændre eller slette registreringen. Adgangen til at ændre eller slette en registrering af faderskab eller medmoderskab ophører dog, når personregisterføreren efter bekendtgørelsens §§ 8 og 9 har sendt oplysninger om fødslen til Familieretshuset. Der henvises til punkt 3.4 og 3.8.

Muligheden for at slette f.eks. et registreret faderskab anvendes bl.a., hvis begge ægtefæller anmoder om, at der rejses faderskabssag, eller hvis det efter registreringen af faderskabet viser sig, at ægtefællerne på fødselstidspunktet var separerede. Der henvises til § 1, stk. 2, nr. 1 og 3, i børneloven og punkt 3.1.

Personregisterførerens mulighed for at ændre en registrering af medmoderskab anvendes f.eks., når moren og hendes kvindelige ægtefælle eller registrerede partner har aftalt med sæddonor, at han skal være far til barnet, og morens kvindelige ægtefælle derfor ikke skal registreres som medmor. Der henvises til § 1 a i børneloven og punkt 3.5.

3.8. Faderskab eller medmoderskab er ikke registreret inden 4 uger efter fødslen

Det følger af § 7, stk. 1, i børneloven, at når faderskab eller medmoderskab ikke er registreret inden 4 uger efter fødslen, rejser Familieretshuset sag om faderskab og medmoderskab.

Det fremgår derfor af bekendtgørelsens § 8, at i situationer, hvor faderskab eller medmoderskab ikke er blevet registreret inden 4 uger efter barnets fødsel, sender personregisterføreren straks oplysninger om fødslen til Familieretshuset. Dette gælder, uanset hvad grunden er til, at der ikke er blevet registreret faderskab eller medmoderskab, herunder også situationer hvor personregisterføreren er i kontakt med parterne om fremsendelse af de blanketter m.v., der er nødvendige for registreringen.

Det fremgår dog videre af § 8, at hvis personregisterføreren inden 4 uger inden fødslen og inden fremsendelsen af sagen til Familieretshuset modtager de oplysninger, der er nødvendige for registreringen, så er der ikke noget til hinder for at registrere faderskab eller medmoderskab til barnet, heller ikke selvom registreringen sker senere end 4 uger efter fødslen.

Der er således ikke noget til hinder for, at personregisterføreren registrerer faderskab eller medmoderskab efter udløbet af 4 ugers fristen, hvis personregisterføreren modtager de oplysninger, der er nødvendige for registreringen, inden 4 uger efter fødslen. Det vil eksempelvis være relevant i sager, hvor der er indgivet en omsorgs- og ansvarserklæring umiddelbart inden udløbet af 4 ugers fristen, og personregisterføreren først efter fristens udløb har mulighed for at registrere faderskabet.

3.9. Tvivl om hvorvidt faderskab eller medmoderskab kan registreres

I situationer, hvor det inden 4 uger efter fødslen viser sig, at betingelserne i kapitel 1 og 1 a i børneloven for at registrere faderskab eller medmoderskab ikke er opfyldt, eller der under personregisterførerens behandling af sagen opstår tvivl om, hvorvidt betingelserne er opfyldt, sender personregisterføreren straks oplysninger om fødslen til Familieretshuset. Det kan eksempelvis være i situationer, hvor den mand, som moren mener er far til barnet, tilkendegiver, at han ikke vil afgive en omsorgs- og ansvarserklæring, eller moren tilkendegiver, at hun ikke vil afgive en omsorgs- og ansvarserklæring. Det kan også være situationer, hvor personregisterføreren er i tvivl om, hvorvidt der foreligger tilstrækkelig dokumentation. Der henvises til bekendtgørelsens § 9.

Personregisterføreren skal ikke påse, om forældrene har forstået retsvirkningerne af, at faderskabet eller medmoderskabet registreres. Opstår der undtagelsesvist tvivl herom, kan faderskabet eller medmoderskabet ikke registreres. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis parterne ikke har forstået, at afgivelse af en omsorgs- og ansvarserklæring om faderskab medfører retsvirkninger som eksempelvis fælles forældremyndighed, bidragspligt og arveret.

3.10. Faderskab og medmoderskab for forældre, der har gennemført juridisk kønsskifte inden barnets fødsel

Efter CPR-loven er det muligt for en person, der oplever sig som tilhørende det modsatte køn, at opnå juridisk kønsskifte i form af tildeling af nyt personnummer. Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan således efter skriftlig ansøgning tildele nyt personnummer til en person, hvis vedkommende oplever sig som tilhørende det andet køn. Det følger af § 3, stk. 7, i CPR-loven.

Efter § 31 a, stk. 1, i børneloven finder bl.a. kapitel 1 og 1 a om registrering af faderskab og medmoderskab anvendelse for forældre og parter, der har gennemført juridisk kønsskifte inden barnets fødsel. Efter bestemmelsens stk. 3 anses en forælder, der har gennemført et juridisk kønsskifte, som barnets far eller medmor ud fra det juridiske køn, der er registreret i CPR på fødselstidspunktet.

Personregisterføreren skal ikke undersøge, om en forælder har gennemført et juridisk kønsskifte, men skal registrere forældreskabet til barnet i overensstemmelse med det køn, som forældrene er registreret med i CPR.

Se nærmere om reglerne i vejledning om Familieretshusets behandling af sager om faderskab og medmoderskab.

4. Dokumentation

Efter bekendtgørelsens § 10 kan personregisterføreren anmode en part om at fremlægge anden dokumentation end den, der er nævnt i bekendtgørelsens kapitel 1, dvs. §§ 1-6.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 10, stk. 2, at dokumenter, der er udstedt af myndigheder i Grønland eller Danmark eller på Færøerne, kan fremlægges i kopi. I tvivlstilfælde kan personregisterføreren dog kræve et dokument fremlagt i original. Udenlandske dokumenter og eventuelle oversættelser heraf kan kræves fremlagt i original.

Der vil navnlig være behov for at anmode parterne om at indsende dokumentation om vielser foretaget i udlandet og om udenlandske separationer og skilsmisser. Sådanne udenlandske dokumenter bør fremlægges i original. Dette skyldes, at personregisterføreren skal kunne vurdere, om dokumentet er ægte. Der vil ofte være behov for en oversættelse af udenlandske dokumenter, ligesom der i visse tilfælde skal være en apostillepåtegning eller en legalisering. Se mere herom i vejledning om dokumentation for ægtheden af familieretlige dokumenter fra udlandet.

5. Registrering af faderskab og medmoderskab er foreløbig i 6 måneder efter barnets fødsel

Personregisterførerens registrering af faderskab og medmoderskab er foreløbig i 6 måneder efter, at barnet er født, jf. § 5 i børneloven. Dette omfatter også situationer, hvor faderskabet eller medmoderskabet er registreret på baggrund af en anerkendelse heraf over for Familieretshuset før barnets fødsel. Inden for denne periode kan moren, faren, medmoren eller en særlig værge for barnet rejse faderskabssag eller medmoderskabssag ved Familieretshuset. Er registreringen sket efter §§ 1, 1 a eller 3 a i børneloven, tilkommer denne ret også farens eller medmorens dødsbo, medmindre faren eller medmoren må anses for at have anerkendt barnet som sit.

§ 5 i børneloven omfatter også tilfælde, hvor faderskabet eller medmoderskabet ikke er blevet registreret i forbindelse med barnets fødsel, men hvor faderskabet eller medmoderskabet er anerkendt over for Familieretshuset efter barnets fødsel.

Se nærmere om § 5 i børneloven i vejledning om Familieretshusets behandling af sager om faderskab og medmoderskab.

6. Forældremyndighed

Hvis forældrene på tidspunktet for barnets fødsel er gift med hinanden eller har indgået registreret partnerskab, eller senere indgår ægteskab, har de fælles forældremyndighed. Forældre, der ikke er gift med hinanden, har fælles forældremyndighed, hvis en mand eller en kvinde efter børneloven anses som henholdsvis far eller medmor til barnet, og manden eller kvinden har eller har haft fælles folkeregisteradresse med moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel.

Reglerne om forældremyndighed findes i kapitel 2 i forældreansvarsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1768 af 30. november 2020 med senere ændringer.

Er forældrene separerede ved barnets fødsel, har moren forældremyndigheden alene, medmindre samlivet mellem ægtefællerne senere genoptages, og separationen derved bortfalder, eller hvis den separerede far eller medmor har anerkendt faderskabet eller medmoderskabet eller er blevet dømt som barnets far eller medmor. Forældrene kan også have indgået en aftale om fælles forældremyndighed. Hvis forældrene er skilt ved barnets fødsel, gælder de samme regler som for ugifte forældre.

Hvis forældrene hverken er gift eller har indgået registreret partnerskab med hinanden, og afgiver de en omsorgs- og ansvarserklæring, får de automatisk fælles forældremyndighed over barnet, medmindre betingelserne i § 448 g i retsplejeloven for at behandle en sag om forældremyndighed her i landet ikke er opfyldt.

Er et faderskab registreret efter § 1 a i børneloven, har forældrene også fælles forældremyndighed over barnet.

Hvis ovenstående ikke er opfyldt, har moren forældremyndigheden alene. Forældrene har dog mulighed for i forbindelse med anerkendelse af faderskabet eller medmoderskabet over for Familieretshuset – eller senere – at indgå aftale om fælles forældremyndighed over barnet.

Navngivning af et barn kræver samtykke fra forældremyndighedsindehaveren. Har forældrene fælles forældremyndighed, kræves således samtykke fra dem begge.

7. Vejledning om børneloven

Det fremgår af børnelovens § 32, at Familieretshuset i fornødent omfang yder vejledning om spørgsmål, der vedrører børneloven, og bl.a. bistår med udfyldelse af blanketter m.v.

Personregisterføreren kan derfor altid henvise forældrene til at kontakte Familieretshuset, hvis de har behov for vejledning om reglerne i børneloven, herunder om retsvirkningerne af faderskab og medmoderskab. Personregisterføreren kan også selv kontakte Familieretshuset, hvis der opstår spørgsmål om registrering af faderskab og medmoderskab m.v.

Forældrene bliver inden fødslen vejledt om reglerne om faderskab eller medmoderskab. Dette sker ved, at jordemoderen (lægen) i forbindelse med de forebyggende helbredsundersøgelser under graviditeten giver de kommende forældre skriftlig vejledning herom. Der vejledes bl.a. om, at ugifte forældre kan afgive en omsorgs- og ansvarserklæring til brug for anerkendelse af faderskabet eller medmoderskabet. Endvidere er der i de digitale løsninger og på de forskellige blanketter til brug for registrering af faderskab og medmoderskab en vejledning om reglerne i børneloven.

Social-, Bolig- og Ældreministeriet, den 28. august 2024

DAVID TRANEKÆR KLEMMENSEN

/ Henriette Braad Olesen